

Monumentnummer*: 516600

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **22 augustus 2002**
Kadaster deel/nr **82685/108**

Woonplaats* **Oss** Gemeente* **Oss** Provincie* **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Oss** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Oss** Sectie* **E** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
5269

Omschrijving**

Inleiding

STADSVILLA, in 1888 gebouwd voor leden van de margarinefabrikantenfamilie Jurgens in vormen van de Neo-renaissance. De villa is gelegen aan de westzijde van de Molenstraat en heeft een sterke bouwkundige en sociaal-economische samenhang met de villa's op de nummers 63 en 65. Tegenwoordig dient de villa zowel bedrijfs- als woondoeleinden.

Omschrijving

Grote, geheel vrijliggende, onderkelderde, tweelaags stadsvilla op een ruwweg rechthoekige grondslag met gevels in schoon metselwerk. Het met natuurstenen blokken en banden zeer rijk geornamenteerde pand heeft een plat dak met omlopend schild gedekt met leien in maasdekking. Opvallende elementen zijn verder nog de ronde hoektoren aan de linkerkant, de overdekte ingang met hardstenen trap en de aan de rechterzijde gelegen rijk geornamenteerde hoekpartij met topgevel. Het pand werd oorspronkelijk van de weg gescheiden door een ruime tuin aan de voorzijde. De beplanting is verwijderd en de voorliggende ruimte doet dienst als parkeerruimte. Ter afscheiding van de publieke ruimte is nog wel een ijzeren hekwerk aanwezig. Aan de achterzijde bevond zich een zeer diepe tuin. Ook hier is de meeste beplanting verwijderd en tevens is de tuin sterk ingekort. Op dat achterterrein is nieuwbouw gerealiseerd. De stadsvilla heeft vanaf de bouw in 1888 tot 1917 gediend tot huisvesting voor leden van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

margarinefabrikantenfamilie Jurgens. Bouwkundig en sociaal-economisch is er een duidelijke samenhang met de twee andere fabrikantenvilla's aan de westzijde van de Molenstraat, de nummers 63 en 65. Deze dienden respectievelijk tot huisvesting voor de familie Van den Bergh en andere leden van de familie Jurgens. Alle drie de villa's zijn vrijstaand, groot en rijk geornamenteerd in neorenaissancevormen uitgevoerd en zijn als zodanig de opvallende getuigen van het eens zo rijke Osse fabrikantenverleden. De voorgevel van het pand is van oranje verblendsteen, opgetrokken op een gecementeerde gerusticeerde plint. De vensters zijn rechthoekig of met een rondboog gesloten. De vensteromlijstingen met pilasters en frontons of bogen van zandsteen. De raamindelingen zijn deels gewijzigd. Op de verdieping balkon en borstwering met stenen balusters. Verder wordt er overvloedig natuursteen gebruikt in lijstwerk, banden, diamantkoppen, casementen en hoekverstevigingsblokken. Overdekte ingangsportiek met hardstenen trapje. Fraaie originele paneeldeur. Gootlijst met tableau van geornamenteerde tegels. Aan de linkerkant van de voorgevel bevindt zich ter hoogte van de verdieping en het dak een uitkragende tweelaags achtkante hoektoren. Deze heeft een boven het dak uitstekende spits met leien in rijndekking, lantaarn en een met zink beklede ui. De rechterzijde van de voorgevel bestaat uit een uitspringend gedeelte onder een haaks op de weg staand zadeldak met topgevel aan de voorzijde. In dit gedeelte is weer overvloedig gebruik gemaakt van natuursteen ter decoratie; onder andere in hoekpirons, klauwstukken en eerder genoemde elementen. In het dakschild van het linkergedeelte zijn twee fraai gedetailleerde dakkapellen met klauwstukken, leibedekking en pironen geplaatst. In de frontonbekroning van de topgevel is een gestileerd bouwjaartal in reliëf aangebracht. De achter- en zijgevels van het pand zijn vervaardigd van machinale baksteen in schoon metselwerk. Ornamentiek en detaillering zijn aanmerkelijk soberder dan bij de voorgevel het geval is. Opvallende elementen zijn de mozaïeken van siermetselwerk in de boogtrommels boven de vensters. Achter bij de rechterzijde bevindt zich de ingang voor het dienstpersoneel. Ook hier is de detaillering sober gehouden. Aan de achterzijde van het pand is de glazen wand van de trappartij die doorloopt tot in het kapgedeelte van het dak het meest opvallende element. Verder bevindt zich aan de achterzijde nog een kleine éénlaags garage uit 1917. De hoge plataan die hierbij staat heeft dezelfde ouderdom als het huis. Intern is het pand grotendeels symmetrisch langs een centrale gang ingedeeld. Op de begane grond aan elke zijde van de gang twee grote kamers ensuite. Veel van de oorspronkelijke ornamentiek is nog bewaard gebleven zoals onder andere stucplafonds, lijstwerk, schuifdeuren en vensteromlijstingen. Bijzonder is de grote trap aan de achterzijde van het pand die doorloopt tot in de kap. De grote houten trappaal is rijk geornamenteerd evenals de ijzeren trapspijlen. De lichttoetreding heeft plaats via de enorme raampartij met glas-in-loodruitjes, die doorloopt tot in de kap. Het achterste gedeelte van de rechterzijde van het pand had oorspronkelijk een functie ter huisvesting en circulatie van het dienstpersoneel. Hiervoor is er in dit gedeelte een aparte trapopgang geplaatst. Evenals aan de buitenkant is ook hier de interne detaillering aanmerkelijk soberder uitgevoerd dan elders in het huis.

Waardering

De villa is in haar hoedanigheid van fabrikantenvilla van algemeen cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling en wegens het belang voor de geschiedenis van het wonen. De villa heeft architectuurhistorisch belang als vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. De villa is van algemeen belang vanwege de bouwkundige en sociaal-economische samenhang met de nummers 63 en 65. De villa heeft belang vanwege de architectonische gaafheid van ex- en interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument